

PM 2005 RVIII (Dnr 006-960/2004)

Inriktning på miljö- och hälsoskyddsnämndens internationella arbete

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Staden avstår från att förbereda kandidatur till exekutivkommittén för ICLEI inför årsmötet 2006.
2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden uppmanas att vara stadens kontaktorganisation gentemot nätverket ICLEI.
3. Kostnaden om 1,2 mnkr per år för internationellt arbete med särskild inriktning på ICLEI finansieras av *Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förvaltning för oförutsedda behov* ur 2005 års budget och redovisas under miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Föredragande borgarrådet Viviann Gunnarsson anför följande.

Bakgrund

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sammanträdet 17 februari 2004 att föreslå kommunstyrelsen att staden kandiderar till ICLEI:s exekutivkommitté år 2006. Organisationens verksamhet består av internationella kampanjer inom områdena Agenda 21, vatten och växthusgaser. Exekutivkommittén består av 21 medlemmar från samtliga världsdelar. Representanter väljs ut bland de städer som erhållit det högsta antalet röster per världsdel. Medlemmarnas mandat i kommittén löper på två år. Ärendet avser val av representant inför ICLEI:s årsmöte 2006.

Kostnaden för att kandidera till exekutivkommittén är enligt miljö- och hälsoskyddsnämnden beräknad till 1,2 mnkr/år fram till kandidaturen år 2006. I denna kostnad ingår upprättande av ett kansli, informationsmaterial, deltaganden i konferenser och resekostnader.

Remisser

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret för synpunkter.

Stadsledningskontoret tillstyrker miljö- och hälsoskyddsnämndens begäran om att staden skall kandidera till ICLEI:s exekutivkommitté.

Mina synpunkter

När det gäller miljöarbete gör frågornas gränsöverskridande karaktär att internationellt samarbete är av högsta vikt för att nå framgång. För Stockholms del handlar det både om att delge våra erfarenheter och att ta del av andras erfarenheter. ICLEI är en välrenommerad organisation och har en konsultativ status i många internationella samman-

hang. Att delta i ICLEI:s arbete innebär att staden får möjlighet till direkt inflytande på lagstiftning som förhandlas fram på t.ex. EU-nivå genom förordningar och direktiv.

Under förra mandatperioden hade Stockholms stad en låg profil i arbetet inom ICLEI. Löftet om kandidaturen till ICLEI:s exekutivkommitté avgavs utan vare sig min eller nuvarande miljödirektörs kännedom. Jag har därför tagit initiativ till att undersöka stadens tidigare arbete inom ICLEI och vad som förväntas av medlemskommuner. Under 2004 gjorde jag därför en studieresa tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämndens vice ordföranden och miljödirektören till Freiburg där ICLEI har sitt huvudkontor. Jag har också tillsammans med representanter från nämnden och miljöförvaltningen deltagit i konferensen Ålborg +10 där ICLEI var en av arrangörerna. De slutsatser jag dragit av detta är att Stockholms stad bör vara mer aktiv inom samarbetet i ICLEI innan vi tar en plats i exekutivkommittén. Vi bör därför delta i seminarier, Agenda 21 utvärderingar, uttalanden m.m. samt själva i samarbete med ICLEI anordna några aktiviteter i Stockholm. Miljöförvaltningen kommer därför att vara värd för en internationell klimatkonferens tillsammans med CCP Europe i maj 2006. Vidare utökas utbytet med andra medlemskommuner och organisationens aktiviteter.

Jag anser därför inte att resurser ska satsas av staden direkt på en kandidatur till exekutivkommittén. Istället bör motsvarande resurser satsas på att utveckla samarbetet med denna organisation för bl.a. konferensverksamhet i Stockholm. Skulle sedan Stockholm ändå vara aktuellt för en plats i exekutivkommittén 2006 eller senare ställer jag mig positiv till att den utnyttjas. När det gäller ansvarsfördelningen inom staden anser jag det lämpligast att hela ansvaret tas av miljöförvaltningen för medlemskap och samarbete inom nätverket ICLEI. Kostnaderna för att kandidera till exekutivkommittén har av miljöförvaltningen beräknats till 1,2 mnkr per år. För deltagande i exekutivkommitténs arbete har kostnaden beräknats till 1,6 mnkr per år. Jag anser att dessa medel i stället används för utökat internationellt samarbete särskilt inom nätverket ICLEI.

Jag föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Staden avstår från att förbereda kandidatur till exekutivkommittén för ICLEI inför årsmötet 2006.
2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden uppmanas att vara stadens kontaktorganisation gentemot nätverket ICLEI.
3. Kostnaden om 1,2 mnkr per år för internationellt arbete med särskild inriktning på ICLEI finansieras av *Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* ur 2005 års budget och redovisas under miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Stockholm den 3 mars 2005

VIVIANN GUNNARSSON

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

ÄRENDET

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har föreslagit att staden kandiderar till ICLEI:s exekutivkommitté år 2006. Kostnaden för att kandidera till exekutivkommittén är enligt miljö- och hälsoskyddsnämnden beräknad till 1,2 mkr/år fram till kandidaturen år 2006. I denna kostnad ingår upprättande av ett kansli, informationsmaterial, deltaganden i konferenser och resekostnader.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslöt den 17 februari 2004 att godkänna förvaltningens förslag till inriktning för miljö- och hälsoskyddsnämndens internationella arbete samt att föreslå kommunstyrelsen besluta att staden kandiderar till exekutivkommittén för ICLEI inför årsmötet 2006. Nämnden beslöt även att uppdra åt miljöförvaltningen att årligen återkomma med en sammanställning och uppföljning av miljö- och hälsoskyddsnämndens internationella engagemang.

Reservation anfördes av ledamoten *Björn Ljung* (fp) samt tjänstgörande ersättaren *Gustav Åkerblom* (fp) som yrkade att miljö- och hälsoskyddsnämnden skulle besluta

1. att avslå förvaltningens förslag
2. därutöver anförda följande.

Det är inte rimligt att Stockholm stad spenderar närmare 3 Mkr/år för att inför årsmötet 2006 kandidera till ICLEI:s exekutivkommitté med argumentet att Stockholm därmed skulle "hamna på den globala miljö- och hållbarhetskartan".

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2 december 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Sammanfattning

Behovet av internationell samverkan och samarbete har under de senaste decennierna blivit allt mer påtagligt, inte minst genom det svenska medlemskapet i den Europeiska Unionen. Miljöförvaltningen har under årens lopp fått alltmer internationella kontakter och ökat sitt deltagande i olika internationella nätverk och projekt. Stockholms stad är också internationellt känd som en huvudstad med en god miljö vilket skapar ett intresse från representanter inom bl.a. näringsliv och kommunala organisationer att ta del av våra erfarenheter, staden erbjuds också att medverka i olika projekt eller tala vid konferenser etc.

Allt detta leder till ett behov av att klargöra mål och riktlinjer för det Miljö- och hälsoskyddsnämndens internationella arbete.

I detta tjänsteutlåtande föreslås för Miljö- och hälsoskyddsnämndens internationella arbete:

- mål
- riktlinjer och kriterier
- en analys av nämndens möjligheter att framgångsrikt kandidera till ICLEI:s exekutivekommitté

BAKGRUND

Stockholm är en stad med höga miljövärden. Detta är resultatet av ett långsiktigt strategiskt arbete från politiker och tjänstemän i staden. Stora miljövinster har gjorts genom en framsynt planering bl.a. genom investeringar i kollektivtrafik, utbyggnad av reningsverk och fjärrvärmesystem. Även dagens beslutsfattare och tjänstemän står inför frågan om hur staden ska kunna utvecklas samtidigt som en god livsmiljö för stadens alla invånare ska garanteras.

Det är viktigt att staden kan knyta kontakter på såväl politisk som tjänstemannanivå med representanter för andra städer för att diskutera sina erfarenheter och lära av varandra.

Behovet av internationell samverkan och samarbete har under de senaste decennierna blivit allt mer påtagligt, inte minst genom det svenska medlemskapet i den Europeiska Unionen. Stockholms stad har under flera år arbetat aktivt med att profilera sig på den internationella arenan. Miljö är ett av de nyckelområden som Kommunfullmäktige i maj år 2000 har beslutat att stadens EU-arbete ska koncentreras till och som har tydlig koppling till marknadsföring av staden.

Miljöförvaltningens internationella arbete

Miljöförvaltningen har under årens lopp fått alltmer internationella kontakter och ökat sitt deltagande i olika internationella nätverk och projekt. Stockholms stad är också internationellt känd som en huvudstad med en god miljö vilket skapar ett intresse från representanter inom bl.a. näringsliv och kommunala organisationer att ta del av våra erfarenheter, staden erbjuder också att medverka i olika projekt eller tala vid konferenser etc. Förvaltningens internationella arbete består i huvudsak av:

- Deltagande i EU- eller Sidafinansierade projekt (Trendsetter, Cute, Hondurasprojektet, European Common Indicators for Local Sustainability)
- Deltagande som expert i arbets- och referensgrupper inom EU
- Informella synpunkter och formella yttranden över utkast till direktiv, strategier etc.
- Deltagande som talare, moderator eller liknande vid internationella konferenser
- Bevakning av EU:s beslut och program
- Presentationer vid olika studiebesök (technical visits, Sidaprojekt, Nordpraktik eller motsvarande)
- EU-stöd till kompetensutveckling

Staden är genom Miljö- och hälsoskyddsnämnden medlem i flera internationella organisationer.

Nordens större städer är ett nätverk för både politiker och tjänstemän som träffas en gång per år. Vid dessa möten diskuteras gemensamma frågeställningar, man tar del av varandras erfarenheter etc.

Eurocities är ett nätverk där ungefär 100 av Europas större städer ingår. Eurocities arbete bedrivs i olika kommittéer och Miljöförvaltningen deltar på tjänstemannanivå vid miljökommitténs möten som sker ungefär två till tre gånger per år. Genom kommittén har ett brett kontaktnät med olika städer skapats. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ansvarade för ordförandeposten hösten 1998-2000.

Miljöförvaltningen ansvarar för stadens deltagande i nätverket *ICLEI*, Cities for sustainability. Förvaltningen är bl.a. med i klimatarbetet Cities for Climate Protection som syftar till att minska utsläppen av växthusgaser. Under 2001 medverkade också Stockholm stad och förvaltningen i såväl arbetet med att ta fram ett ställningstagande kring vattenfrågor, "Adding Value to Sustainable Water Management", The Stockholm Statement, som en konferens kring klimatfrågor, Stockholm Statement, "Climate Change and the Role of Large Cities" båda dessa ska ses som en del i förberedelserna inför världstoppmötet i Johannesburg år 2003.

Inom ramen för det nordiska samarbetet pågår ett arbete med att sammanställa de nordiska städernas miljöindikatorer. Indikatorerna ska kartläggas, metodblad utarbetas och rapport ska sammanställas.

Citelec är ett nätverk för el- och elhybridfordon där förvaltningen är medlem.

Miljöförvaltningen ansvarar för stadens deltagande i *nätverket European Sustainable Cities and Towns Campaign*, som stimulerar och främjar utbyte av erfarenheter mellan olika städer och regioner i Europa. Bakom nätverket står ett flertal andra organisationer och nätverk bl.a. Eurocities, Council for European Municipalities and Regions (CEMR), United Towns Organization (UTO). Stadens deltagande möjliggjordes i och med att Kommunstyrelsen den 24 januari 1996 beslutade ställa sig bakom Ålborgdeklarationen, som främst betonar vikten av att arbeta för en långsiktig hållbar utveckling.

Andra organisationer/nätverk som Miljöförvaltningen är medlemmar i är *Con Account* är ett forskarnätverk kring materialflödesanalyser.

För närvarande diskuteras i EU ett förslag till den för städer viktiga ”Tematiska strategin för stadsmiljö”, vilken ingår som en av sju utpekade teman i EU:s 6:e miljöprogram ”Environment 2010: Our Future, Our Choice”. Den 27 januari presenterar EU kommissionen sitt officiella utkast till en Tematisk strategi för stadsmiljö, vilket bygger på breda konsultationer med olika aktörer där bl.a. Eurocities miljökommitté har varit en aktiv medarrangör. Stockholms stads miljöprogram finns med som första exempel på ”best practice in environmental management planning” i utkastet. Under 2004 kommer en andra omgång av konsultationer genomföras parallellt med tekniska arbetsgrupper för att utveckla utkastet till ett slutligt förslag till tematisk strategi för stadsmiljö som ska beslutas sensommaren 2005. Stockholms stad anses ha goda möjligheter till att aktivt delta i konsultationerna och i arbetsgrupperna, samt gemensamt med andra större städer via Eurocities miljökommitté kunna agera proaktivt för att utveckla denna tematiska strategi. Under genomförandet av strategin kommer det troligtvis finnas goda möjligheter till EU projektfinansiering för att utveckla stadens miljöarbete.

Miljöförvaltningen har även nyligen fått en förfrågan att delta i arbetet med att utveckla en strategi för den urbana miljön. Denna strategi kommer att syfta till att peka ut en hel rad olika åtgärder för att skapa hälsosamma städer för Europas medborgare samt minska städernas påverkan på omgivningen.

Stockholms stads Agenda 21 arbete fick tidigt uppmärksamhet i Europa då det belönades med Sustainable City Award redan 1997. Därefter har dialogarbetet med invånare och Stockholms indikatorer för hållbar utveckling fått många internationella förfrågningar. Stockholms miljöprogram röner idag stort internationellt intresse som exempel på strategiskt och systematiskt miljöarbete.

Stockholms stad är också medlem i flera nätverk som tangerar Miljö- och hälsoskyddsnämndens arbetsområde däribland POLIS (trafikmiljöfrågor).

Nämnden är också, jämfört med andra nämnder i staden, aktiv i flera europeiska samarbetsprojekt. Mest synliga har varit miljöbilsprojekten som givit Stockholm ett gott rykte inom Europa. Därutöver finns flera projekt vad gäller mät- och beräkningar av luftkvalitet, projekt om markföroreningar samt nu senast ett projekt om sjöfartens miljöstörningar runt Östersjön. Omvärldens intresse för att engagera nämnden i olika internationella projekt ökar.

Därtill har nämnden varit engagerat i ett SIDA-finansierat biståndprojekt med att bygga upp en miljötillsyn på industriellt avfall i Tegucigalpa, Honduras.

Förvaltningen får också ett ökande antal studiebesök från alla delar av världen.

Den ökade internationaliseringen påverkar redan idag frågor som berör Miljö- och hälsoskyddsnämndens ansvarsområden.

Internationella överenskommelser såsom Kyotoprotokollet, om begränsningar av utsläppen av växthusgaser, eller åtagandet om hållbara konsumtions- och produktionsmönster som regeringar fattade beslut om vid världstoppmötet i Johannesburg får nationella, regionala och lokala återverkningar. Även den strategi för hållbar utveckling som antogs vid Europeiska rådets möte i Göteborg år 2001 kommer att påverka de lokala myndigheterna via Sveriges nationella strategi för hållbar utveckling som revideras våren 2004.

Den ökade globaliseringen och internationaliseringen påverkar och kommer att påverka utvecklingen i kommuner och regioner framöver. Mycket av den lagstiftning som förhandlas fram på exempelvis EU-nivå genom direktiv och förordningar ska i många fall omsättas lokalt.

Det internationella arbetets fokus samt organisation inom Stockholms stad

Enligt beslut i Kommunfullmäktige i maj 2000, utlåtande 2000:87 RI, ska EU-arbetet koncentreras på ett antal nyckelområden som har tydlig koppling till marknadsföringen av staden. Dessa områden är:

- IT/Informationssamhället
- Miljöfrågor
- Östersjösamarbete
- Storstadsfrågor

Stadens miljöarbete inom EU bör, i enlighet med detta beslut, fokusera på såväl miljö- som hälsoaspekter. Det gäller storstadens specifika trafikproblem, vattenfrågor, avfallshantering, markföroreningar samt kemiska produkter och varor. Agenda 21-dimensionen framhålls också som ytterligare en viktig fråga. I samband med att strategin för stadens EU-arbete antogs uppdrogs Kommunstyrelsen att leda det strategiska arbetet genom bildandet av Europaforum Stockholm. Det sammanhållande ansvaret för stadens protokoll och internationella frågor har den internationella avdelningen vid stadsledningskontoret.

Samordning inom Stockholms stad

Europaforum Stockholm är ett nätverk inom Stockholms stad som har tio ämnesansvariga tjänstemän som bl.a. knyter an till de kommittéer som finns inom organisationen Eurocities. De ämnesansvariga har till uppgift att:

1. bevaka samt informera om policy- och strategiarbete inom EU samt EU-program och fonder,
2. samla in information om pågående och planerade EU-initiativ samt önskemål om särskilda EU-aktiviteter,
3. representera staden i internationella nätverk och utveckla stadens kontaktnät,
4. samarbeta med Stockholmsregionens Europakommitté och med regionens kontor i Bryssel.

Respektive ämnesansvarig har ett sektorsansvar inom staden och Miljöförvaltningens representant har ett ämnesansvar för hur miljöfrågorna behandlas.

Representanterna i Europaforum Stockholm träffas regelbundet för att sprida kunskap och erfarenheter om aktuella frågeställningar, möjligheter att öka projektmedel etc.

Förvaltningens synpunkter

Mål för Miljö- och hälsoskyddsnämndens internationella arbete

Målen för arbetet med de internationella frågorna måste alltid ses mot bakgrund av vad det kan tillföra den kommunala verksamheten i stort. Målen med vårt internationella engagemang är följaktligen:

att bidra till att utveckla miljöarbetet i vår omvärld och internationellt till gagn för vår närmiljö och de globala miljöfrågorna

att utveckla den egna verksamheten genom att:

- förtroendevalda och medarbetare tillägnar sig nya kunskaper och erfarenheter och finner stimulans genom det internationella arbetet
- tillvarata de möjligheter till verksamhetsutveckling som internationellt samarbete öppnar och stimulerar, exempelvis genom delfinansiering ur EU-program, benchmarking där vi jämför oss med andra m.m.

att ge Stockholms stad goda utvecklingsmöjligheter och därmed skapa mervärde för stadens invånare genom att:

- utveckla och fördjupa samarbetet med andra städer och regioner i Europa med tonvikt på EU,
- bidra till marknadsföringen av Stockholms stad.

Riktlinjer och kriterier för Miljö- och hälsoskyddsnämndens internationella arbete

Det internationella samarbetet kan ske på minst sex skilda sätt. I det följande kommenteras dessa olika former för samarbete samt lämnas förslag till policy för hur samarbetet bör ske.

1. Samarbete med andra städer för kunskapsutbyte

Förvaltningen har byggt upp direkta kontakter med andra stora städer i främst Europa. Detta samarbete kan ses som ett sätt att hålla sig uppdaterad med hur utvecklingen är på olika sakområden och får ses som en naturlig del av arbetet. Några särskilda riktlinjer för detta bedöms ej behövas utöver det som gäller alla typer av kontakter och samarbete.

Kunskapsutbyte bör också kunna etableras med andra aktiva miljönätverk i världen under förutsättning att ovan angivna mål uppfylls.

2. Deltagande i EU-finansierade projekt

Miljö- och hälsoskyddsnämnden deltar, jämfört med andra förvaltningar, i många EU-finansierade projekt. Miljöbilsprojekten har givit staden en tydlig plats på Europakartan med ett väl utvecklat samarbete med över 30 städer i Europa och cirka 100 mkr i stöd från EU-kommissionen till Stockholm. Andra projekt har gällt luftvård, markföroreningar samt personalutveckling.

Förvaltningen får många förfrågningar om att medverka som sökande i nya EU-finansierade projekt. Detta är positivt och bör uppmuntras.

Följande riktlinjer bör dock följas:

- Om projektet faller *inom verksamhetsprogrammets* ramar bör arbetet med att ansöka kunna ske av förvaltningen. Finansieringen förutsätts ske inom ram.
- Om projektet faller *utanför verksamhetsprogrammets* ramar men ändå anses vara av stor nytta bör ansökan kunna ske först efter beslut i nämnden.
- Beviljas ansökan av EU-kommissionen bör avtal kunna tecknas av nämnden eller av förvaltningen beroende på deltagandets ekonomiska konsekvenser. För närvarande går gränsen för förvaltningens delegation till 15 basbelopp förutsatt att stadens motfinansiering är utklarad.

Vid alla ansökningar bör nyttan ställas i relation till det merarbete och kostnader som en ansökan innebär.

3. Europeiskt arbete för att påverka kommande lagstiftning och beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholm har större möjligheter än många andra kommuner i Sverige att påverka EU-kommissionens arbete med kommande lagstiftning. Så har också skett t.ex. i fallet med direktivet för omgivningsbuller där förvaltningens representant deltog i arbetet med framtagandet av direktivet. Resekostnaderna för deltagandet täcktes av EU-kommissionen.

Ett proaktivt arbete med att påverka kommande direktiv är viktigt nu när vårt regelverk till stor del bygger på direktiv från EU. Förvaltningens arbete med detta kan ske antingen direkt mot EU-kommissionen, genom stadens representation i Bryssel eller genom samarbete i Svenska kommunförbundet eller genom deltagande i Europeiska nätverk.

Arbetet med att påverka kommande lagstiftning och beslut är emellertid svårt. För det första måste förvaltningen ha kännedom om att ett direktiv är på gång. För det andra måste det finnas personal på förvaltningen som är insatta i sakfrågan. För det tredje måste det finnas möjligheter genom nätverk eller på annat sätt att åstadkomma påverkan.

Eftersom Stockholms stad är den största staden i Norden är det naturligt att aktivt delta i de internationella nätverken för större städer som bevakar och driver miljöfrågorna proaktivt i Europa, särskilt Eurocities miljökommitté och ICLEI som förvaltningen känner väl och är medlem i. Det ökar möjligheten till att få gehör i beslut som särskilt gäller större städer.

Svenska kommuner har mycket gemensamt. Störst möjlighet till framgång har vi troligtvis därför om vi verkar för ett utökat samarbete genom och mellan Svenska kommunförbundet, Kommunförbundet i Stockholms län (KSL) och andra svenska nätverk vi är medlemmar i. Målet bör vara att vi ska bevaka vissa få och väl avgränsade områden. Förvaltningen bör ta upp en diskussion med dessa organisationer och svenska nätverk för att klara ut angelägna utvecklingsområden.

Exempel på sådana som Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholm har goda förutsättningar att arbeta med är:

- Trafikbuller
- Luftkvalitet
- Markföroreningar
- Fordonsbränslen
- Allergi
- Radon

- Smittskydd
- Vatten
- Biologisk mångfald
- Materialflöden
- Strategisk och systematisk miljöplanering
- Lokal Agenda 21 och hållbar utveckling

4. Deltagande i olika internationella nätverk

Miljö- och hälsoskyddsnämnden deltar, som framgår ovan, i flera internationella nätverk. Deltagandet i nätverken kan fylla flera syften t.ex. för utbyte av kunskap, för att söka EU-finansierade projekt eller för att påverka lagstiftning och beslut om t.ex. viktiga program. Mest utbyte av nätverken erhålls om nämnden är aktiv i sin medverkan och att en så direkt kontakt som möjligt skapas.

För att skapa ett tydligare informationsflöde bör förvaltningen organisera sitt deltagande genom att utse en huvudkontaktperson mot nätverket, och eventuellt när så är aktuellt, delkontaktpersoner om nätverket driver olika sakfrågekampanjer. Kontaktpersonerna bör ha ett ansvar att vidarefördela kontakter och information till berörda inom förvaltningen. De bör också årligen sammanställa ett underlag till verksamhetsberättelsen där deltagandet i nätverket utvärderas och presenteras Miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Stadens aktiva deltagande och arbete i Eurocities miljökommitté bör fortsätta.

Stadens medverkan i ICLEI föreslås bli aktivare något som behandlas senare i detta tjänsteutlåtande.

Med tanke på aktuella och framtida miljöproblem i närområdet runt Östersjön och det faktum att flera blivande nya EU medlemsstater kommer härifrån bör även stadens deltagande i Union of Baltic Cities miljökommitté utredas.

Eventuellt deltagande i ytterligare nätverk bör liksom hittills bli föremål för politiskt beslut. Beredningen av en ansökan bör innehålla en analys av den nytta som medlemskapet innebär i relation till den uppoffring i tid och kostnader som medlemskapet medför.

5. Biståndsarbete inom miljöområdet

Stockholm kan ha mycket kunskap att förmedla i olika bistandsprojekt. SIDA och EU efterfrågar också flera gånger per år vårt deltagande som experter och projektledare. För att prioritera bland dessa förfrågningar bör de ovan beskrivna målen för nämndens internationella arbete utgöra en bas. Vad gäller bistånd till projekt i vår närmiljö kan nämnas projekt som syftar till att förbättra vattenkvaliteten i Östersjön t.ex. genom avloppsrening. Minskningen av utsläppen av växthusgas är en global miljöfråga som bör kunna inrymmas.

Dessa projekt måste ha en extern finansiering av SIDA eller annan hjälporganisation (t.ex. EU) som helt täcker nämndens kostnader. Det är inte förenligt med kommunallagen för en kommun att för skattemedel själv bedriva biståndsarbete.

6. Hjälpa Stockholms näringsliv med internationella kontakter

En form av samarbete som inte varit lika vanligt för Stockholm men som är tydligt i fallet med andra städer i Europa är internationellt samarbete som bidrar till att stärka det lokala näringslivet.

Här bör samarbetet ske med stadens näringslivsbolag samt med organisationer som representerar stadens näringsliv. Finansieringen bör ske externt från näringslivet eller med andra externa medel.

Stockholms stad har som tidigare påpekats traditionellt ha legat i framkanten vad gäller miljöfrågorna. Vi har väl utbyggda kollektiva kommunaltekniska system som håller mycket höga miljöprestanda. Vi bedriver omfattande projekt med bl.a. miljöfordon. Staden har intressanta satsningar på ekologiskt byggande och åtgärder för att minska trafikens miljöbelastningar. Detta kan säkert användas mer aktivt för att marknadsföra staden och de företag och organisationer som ligger bakom dessa satsningar.

Kontakter bör därför tas av nämnden för att efterhöra intresset bland privata och kommunala bolag m.fl. för en gemensam informationssatsning på detta område.

Miljöförvaltningens interna arbetssätt

Antalet medarbetare som på olika sätt deltar och medverkar i det internationella arbetet är hittills relativt begränsat. Som tidigare beskrivits kan skälen till detta dels ha varit den höga arbetsbelastningen samt en kultur som inte tydligt prioriterat denna typ av arbetsuppgifter dels att man också kan skönja en viss osäkerhet inför hur man ska agera i dessa sammanhang.

Förvaltningen bör därför utveckla personalens kunskaper om EU:s möjligheter. I detta ingår både hur vi bättre kan hjälpa EU-kommissionen forma direktiv m.m. och att dra nytta av möjligheterna till samarbete inom EU-projekt. Förvaltningen bör under det närmaste året genomföra ett sådant kompetenshöjande arbete. Utbildningen bör dra nytta av den kunskap förvaltningen redan nu byggt upp genom sitt aktiva EU-arbete och sprida den till fler medarbetare.

Förvaltningen avser vidare överväga andra metoder för att sprida kunskapen till fler inom förvaltningen. En metod som övervägs är att bilda en tvärgrupp med representanter från olika avdelningar.

Ett utvecklat internationellt arbete kan också ses som en rekryteringsfördel då personalen kan erbjudas ett bredare och internationellt kontaktnät.

En analys av stadens möjligheter att framgångsrikt kandidera till ICLEI:s exekutivkommitté

Stockholms stad fick, liksom flera andra städer, en förfrågan från den internationella miljöorganisationen ICLEI (Cities for Sustainable Development) om att kandidera till exekutivkommittén vid 2003 års möte i Aten. I samråd med Miljöförvaltningen, eftersom det är Miljö- och hälsoskyddsnämnden som driver stadens medlemskap i organisationen och står för medlemsavgiften, har stadens internationella beredning behandlat frågan och beslutat att avböja detta erbjudande men har samtidigt uttalat sin vilja att kandidera i samband med 2006 års val.

Exekutivkommittén består av 21 medlemmar. Vid val till kommittén ska minst tre representanter komma från respektive region (d.v.s. världsdel). Dessa väljs ut bland de städer som erhållit det högsta antalet röster per region. De kvarvarande tre medlemmarna väljs in utifrån dem som erhållit flest antal röster, oberoende av region. En majoritet av de 21 medlemmarna ska också representera lokala myndigheter. Medlemmarnas mandat i kommittén löper på två år.

Exekutivkommittén sammanträder minst en gång per år. Mötesplatserna varierar mellan de olika regionerna. Exekutivkommittén utser också en styrgrupp, Management Committee, som övervakar och driver verksamheten mellan mötena. Deltagarna i exekutivkommittén betalar själva sina resor, resekostnader och uppehälle i samband med möten och aktiviteter.

Genom ett inval i exekutivkommittén skulle Stockholm på ett påtagligt sätt hamna på den globala miljö- och hållbarhetskartan. Nya kontakter skulle kunna knytas, erfarenheter spridas och samtidigt hämtas hem. Ett engagemang ställer samtidigt höga krav på staden som organisation. Det handlar såväl om en beredskap att medverka vid konferenser och aktiviteter som att utarbeta underlag till anföranden till att arrangera seminarium och medverka i olika projekt. Det krävs framför allt ett omfattande kampanjarbete under lång tid före tidpunkten för kandidaturen och den därpå följande valprocessen.

ICLEI arrangerar som tidigare nämnts en mängd olika konferenser i samarbete med andra organisationer, kommuner etc. Under maj månad har man publicerat en sammanställning över konferenser som man skulle vilja genomföra under de kommande åren och där man ännu inte har någon huvudarrangör, se bilaga 4. Det finns anledning för Stockholm att studera denna sammanställning närmare och starkt överväga att stå som arrangör under 2004 eller 2005 för någon eller några av konferenserna.

Staden bör överväga att etablera ett kansli för såväl förarbetet i samband med en eventuell kandidatur som för det fortsatta arbetet av dessa frågor i det fall staden blir invald i kommittén. Då det i huvudsak handlar om miljöfrågor, och då Miljö- och hälsoskyddsnämnden är kontaktorganisation, kan ett sådant kansli förslagsvis placeras vid Miljöförvaltningen i Stockholm. På detta sätt skulle även vissa samordningsvinster kunna göras med arbetet inom Eurocities miljökommit-

té. Det är dock viktigt att arbetet med en eventuell kandidatur sker i nära samarbete med Stadsledningskontoret och andra berörda förvaltningar inom staden.

Uppskattning av kostnaderna

Kostnaderna för stadens engagemang kan i huvudsak delas upp i två delar. Det handlar dels om kostnader med anledning av arbetet inför nästa val tillfälle, dels kostnader för det löpande arbetet i exekutivkommittén. En närmare precisering av dessa kostnader framgår ur bilaga 2. De kan sammanfattas till följande:

- totala årliga kostnaden för själva deltagandet i kommittén och olika kringarrangemang uppskattas till 1,6 Mkr.
- Totala årliga kostnaden för att kandidera till en plats i exekutivekommittén uppskattas till 1,2 Mkr per år.

Förvaltningen har inhämtat underhandssynpunkter från Stockholm Vatten AB och Stadsbyggnadskontoret i denna fråga. Stadsbyggnadskontoret har svarat att de har inga invändningar mot förslaget men finner det svårt att bedöma merarbetet för deras del. Utöver kandidaturen och kansliet kommer ju ett deltagande också innebära krav på andra förvaltningar. Stockholm Vatten AB har svarat att ICLEI är en bärkraftig organisation som växer ordentligt. Staden har hittills haft en låg profil i organisationen. De menar vidare att staden bör bli bättre på att visa upp sina miljöåtgärder och på att påverka. Slutligen menar Stockholm Vatten att de uppskattade kostnaderna för deltagandet och kandidaturen är högt räknade.

Sammanfattningsvis föreslår Miljöförvaltningen att Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att föreslå Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta att staden kandiderar till exekutivkommittén för ICLEI vid årsmötet 2006. Ett beslut i Kommunfullmäktige förutsätter att nödvändig finansiering för kandidatur och medverkan kan säkerställas.

REMISSER

Ärendet har för synpunkter remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande 17 maj 2004 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret tillstyrker miljö- och hälsoskyddsnämndens begäran om att staden skall kandidera till ICLEI:s exekutivkommitté. ICLEI:s arbete kring Agenda 21, vatten och växthusgaserna ligger i linje med kommunfullmäktiges målsättning att föra fram Stockholm internationell som en ekologiskt hållbar stad. ICLEI är en välrenommerad organisation och har en konsultativ status i många internationella sammanhang. En majoritet av exekutivkommitténs ledamöter skall representera lokala myndigheter vilket skapar förutsättningar för staden att ha ett direkt inflytande på den lagstiftning som förhandlas fram på exempelvis EU-nivå som genom direktiv och förordningar skall omsättas lokalt. Konferenser och möten som arrangeras genom ICLEI fungerar dessutom väl.

Internationellt samarbete är bra för men stadens ekonomiska läge tillåter dock inte någon ökning av verksamhetskostnader. Kontoret föreslår att ansvaret för kampanjarbetet inför kandidering till exekutivkommittén organiseras under stadsledningskontoret inom miljöcentrum. Kampanjarbetet skall ske i samarbete med internationella avdelningen. I det fall staden blir invald i kommittén föreslås att miljö- och hälsoskyddsnämnden är kontaktorganisation gentemot exekutivkommittén. Kostnader för medlemskap, lönekostnader, resor etc. skall finansieras av miljö- och hälsoskyddsnämnden inom ordinarie budgetram. En omprioritering inom miljö- och hälsoskyddsnämndens budget kan således vara nödvändig.

Stadsledningskontoret vill därutöver påpeka att det är viktigt att miljö- och hälsoskyddsnämnden följer stadens internationella nätverksarbete noga. Nätverksarbete är en möjlighet att tillvarata parternas resurser genom rådgivning, erfarenhetsutbyte och annat stöd. Detta torde på sikt kunna möjliggöra en minskning av stadens kostnader inom miljöområdet. Det är viktigt att idéer tas tillvara som gynnar den långsiktiga hållbara tillväxten i Stockholm.

